

формами регуляції поведінки в дитинстві довго залишаються емоції і саме їм в процесі розвитку належить роль регуляторів становлення особистості як цілісного утворення [2].

Завдяки закладеним в музиці механізмам «зараження і навіювання» (В. Медушевський), музика дійсно безпосередньо впливає на людину, на його духовний світ. Л.С. Виготський дуже точно вказував, що музика не може прямо «перенести» моральність в душу людини, вона здатна лише безпосередньо розбудити дрімаючі в ньому моральні сили, збуджуючи людські емоції. Виховний вплив музики закладено в самому переживанні музики як самоцінного явища [2]. Музичний твір викликає в людині при його сприйнятті складний світ переживань і почуттів, які розширюються і поглиблюються з наявним у суб'єкта життєвим і музичним досвідом.

Серед ефективних методів морально-естетичного впливу музики на дитину Н.А. Ветлугіна називає метод спонукання до співпереживання через емоційно-смыслову інтонацію. А спонукання до співпереживання героєві музичного твору, може відбуватися ефективноше за допомогою вокальних імпровізацій і «пластичного інтонування», які освоюються дошкільнятами намузичних заняттях. Метод спонукання до співпереживання емоційно-смысловій інтонації в процесі сприйняття мистецтва і створення художнього продукту сприяє позитивному прийняттю та оцінюванню дошкільниками дій автора або героя твору як своїх власних [1]. Співпереживаючи герою, авторові твору у

Література

1. Ветлугина Н. А. Музыкальное воспитание в детском саду. М.: Просвещение, 1981. 240 с.
2. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. Психологич. очерк – Изд. 2-е. М.: Просвещение, 1967. 93 с.
3. Неменский Б.М. Мудрость красоты: О проблеме эстетического воспитания: Кн. для учителя. М.: Просвещение, 1981. 192 с.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Мунько А. Ю.

*кандидат наук з державного управління
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*

Розв'язання проблеми недостатньої кількості вмотивованих і професійних працівників органів державної влади та місцевого самоврядування поряд з іншими мотиваційними інструментами можливе шляхом їх безперервного навчання [5, с. 140]. Це визначаємо як своєрідну рушійну силу розвитку професійної компетентності державних службовців, їхнього структурно-компетентнісного (в межах кола компетенцій) [4, с. 27] впливу на процес формування і прийняття державно-управлінських рішень з урахуванням дії зовнішніх і внутрішніх чинників з метою забезпечення соціально-

дітей народжується бажання надати їм допомогу і підтримку.

Розуміння іншої людини в музичному творі, співпереживання їйому сприяє розумінню дошкільником свого однолітка в реальному житті. Дитина починає звертати увагу на однолітка, на його успіхи і невдачі. Все це сприяє прояву його відкритості іншим дітям. Він вчиться сприймати свого однолітка як рівного собі і подавати йому необхідну допомогу та підтримку. Таким чином, метод спонукання до співпереживання сприяє формуванню морального ставлення дошкільнят один до одного. Такі прийоми як театралізація, вокальна імпровізація, «пластичне інтонування» доповнюють, розширюють і поглиблюють можливість цього методу.

Найбільш активно творчою діяльністю, спрямованою на вираження емоційного змісту музики Н.А.Ветлугіна називає музичну гру. Музична гра викликає у дітей великий інтерес, тим самим залучаючи їх у сферу музики. Гра сприяє емоційному переживанню музичних творів, розвитку у дітей інтересу до музики і позитивного ставлення до неї [1]. Завдяки захоплюючому та емоційному характеру гри, яка є провідним видом діяльності в дошкільному віці, вона сприяє глибшому розумінню змісту творів мистецтва та засвоєння моральних цінностей, закладених в них.

Отже, основними методами формування моральності дошкільників через мистецтво є спонукання, театралізація, інтонаційна імпровізація, пластичне інтонування, «персоналізація» героя твору мистецтва та музична гра.

економічного розвитку держави на довгостроковий період.

Компетентність умовно складається з навичок, знань та вмінь, набутого досвіду [1, с. 3]. Професійна компетентність – «здатність учасника професійного навчання в межах визначених за посадою повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку» [2].

Пріоритетними на всіх рівнях модернізаційних процесів державної служби в країнах Європи стали поєднання аналізу, управління, етики та політики [1, с. 4]. Державні службовці повинні вміти інтегрувати політичні, економічні, технічні та інші фактори у процесі формування, ухвалення та реалізації управлінських рішень.

Заталом освітню систему розвитку професійної компетентності державних службовців в Україні поряд із визначеною чинним законодавством класифікацією програм підвищення кваліфікації (загальні та спеціальні професійні (сертифікатні); загальні та спеціальні короткострокові [211-19]) доцільно розділити на кілька видів та доповнити умови реалізації відповідних освітніх технологій з метою удосконалення наявної системи. Тут виокремлюємо: базові освітні технології, додаткові або спеціальні, міжнародні (обмін досвідом) та самоосвіта.

Базові освітні технології розвитку професійної компетентності державних службовців передбачають обов'язкове підвищення кваліфікації згідно із Положенням про систему професійного навчання не рідше одного разу на три роки [2]). Реалізація базових технологій може здійснюватися на базі регіональних інститутів Національної академії державного управління при Президентові України та інших закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Додаткові або спеціальні технології – це здобуття спеціфічних знань, умінь та навичок за короткостроковими освітньо-професійними програмами. Реалізацію таких технологій можуть забезпечувати усі суб'єкти надання освітніх послуг у сфері професійного навчання. Рішення про додаткове підвищення кваліфікації державного службовця ухвалює керівник органу державної влади за власною ініціативою або за поданням керівників структурних підрозділів із урахуванням потреб управлінського процесу, появи нових технологій та доцільності їх застосування для підвищення ефективності діяльності органу влади чи його структурних підрозділів.

Євроінтеграційні та глобалізаційні процеси вимагають обов'язкового застосування окремого виду освітніх технологій розвитку професійної компетентності державних службовців, які ми називаємо міжнародними, зокрема обмін досвідом. На разі цей елемент не відображений у наявній системі професійного навчання, що звукує її рамки та не дозволяє повною мірою опанувати нові знання, уміння та навички на основі передового досвіду інших країн та адаптувати їх в національну практику державного управління та місцевого самоврядування. Уряд та органи місцевого само-

врядування на разі мають невичерпні можливості щодо організації закордонних стажувань працівників органів влади – обмін досвідом із містами-побратимами, участь в європейських програмах в галузі освіти та професійної підготовки (Lifelong Learning Programme, зокрема Leonardo da Vinci – для професійної освіти і навчання та Grundtvig – освіта для дорослих), обмін досвідом з урядами інших країн, офлайн та онлайн найвчання тощо.

Самоосвіта як «самоорганізоване здобуття учасниками професійного навчання певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, дозвіллям» [2]. Хоча необхідність здобуття знань, умінь та навичок шляхом самоосвіти визначає самостійно державний службовець керівники повинні мотивувати своїх підлеглих до самоосвіти як офіційно (нарахування кредитів ЄКТС, розширення можливостей кар'єрного зростання, подяки та грамоти за підвищення ефективності діяльності за рахунок застосування здобутих шляхом самоосвіти умінь), так і неофіційно (усна мотивація, подяка тощо).

Окремими специфічними складниками освітніх технологій розвитку професійної компетентності державних службовців є впровадження навчання з публічної етики для усіх, хто вступає на державну службу, надаті – систематично як елемент базових технологій. Такі освітньо-професійні курси мають на мені вказати державним службовцям на стандарти етичної поведінки та пояснити, як виявляти та розв'язувати етичні проблеми, донести розуміння того, як етично виконуючи свої обов'язки обслуговувати суспільні інтереси.

Вирішення завдань розвитку професійної компетентності державних службовців потребує побудови та постійного удосконалення відповідної освітньої інфраструктури як сукупності об'єктів, що забезпечують матеріальні, фінансові, інформаційні зв'язки між суб'єктами надання та отримання освітньо-професійних послуг в державному управлінні за допомогою організаційних, економічних і господарсько-правових відносин.

Призначення складових освітньої інфраструктури розвитку професійної компетентності державних службовців – спрощувати і робити більш ефективними процеси здобуття нових знань, умінь та навичок, обміну досвідом та застосуванню їх для підвищення якості ухвалення та реалізації державно-управлінських рішень. Характеристики такої інфраструктури дають можливість зробити висновки про продукування великої кількості освічених службовців, професійний та інтелектуальний потенціал, який розкривається і використовується для розвитку сфери публічного управління.

Література

1. Антонова О. В. Європейський досвід формування стратегічної компетентності керівного персоналу державної служби. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2012. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pap_2012_2_28.

2. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад: постановова Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 року № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-%D0%BF#14>.

3. Про затвердження Порядку організації підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 26 листопада 2019 року. № 211-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0005-20>.

4. Трещов М. М. Дефініція поняття «ресурсне забезпечення місцевих бюджетів». *Актуальні проблеми державного управління*. зб. наук. пр. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. № 1 (65). С. 25-30.

5. Трещов М. М. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів України в умовах децентралізації влади. *Державне управління та місцеве самоврядування*: зб. наук. пр. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. Вип. 2 (33). С. 136-141.

HISTORICAL AND CULTURAL CONSCIOUSNESS AS A BASIS OF RURAL TOURIST DEVELOPMENT

Pecheniuk A. P.

*PhD (Economics), Candidate on Doctor Degree,
State Agrarian and Engineering University in Podilya*

The historical and cultural component of Ukrainian society, which we inextricably link with tourism, needs special attention and scientific efforts in today's conditions. Ukraine, which has a significant tourist potential of rural areas, feels an urgent need to form the tourist consciousness of citizens, which requires its strengthening, specification and conceptualization both in research and in the development of state, ethno-national and regional policies.

Characteristic features of the development of national societies and modern world tourism relations are the popularity of the doctrines of multiculturalism and diversification, which on the one hand leads to the expansion of cultural horizons of national society, enrichment of national culture, and on the other – can undermine the national identity.

Features of national-cultural identification in the conditions of globalization are: technical and technological changes in all branches, which freely overcome state borders, increase the level of communications; high intensity of practices in modern cultural globalization; use of the latest communication technologies in the transmission and perception of mass culture; change of the dominant forms of cultural globalization from intellectual centers to mass flows of individuals and groups; changing flows of cultural globalization in connection with migration.

Ukraine, which has long been on the sidelines of global integration processes, today is fully faced with these challenges, which have shaped the relevant economic behavior, tourism priorities of citizens and the appropriate level of national consciousness [1].

The sphere of rural tourism is positioned directly with the presence of the main subject, the service provider – the peasant, on whom the creation of the corresponding tourist component depends. It should be noted that the development of rural tourism requires from the peasants in

addition to certain behavior, also skills and abilities to do business (entrepreneurial consciousness) [1].

In economic culture, there are several interrelated levels that affect economic behavior: values and morals (professional ethics); scientific and instrumental knowledge (professional thinking); norms and normative regulation of behavior [2].

Effective tourism is closely linked to the national identity of citizens and their historical competence. That is why the formation of historical and cultural consciousness of community residents is of great importance. In this direction we can distinguish three levels of consciousness: elementary, which is characteristic of most citizens, regardless of education and upbringing and is manifested through knowledge gained from personal life experience, memories of the past, acquired in interaction with historical monuments, works of art, radio and TV shows. The second level is based on knowledge, comprehension and evaluation of which takes into account the already formed ideas about the past. The third level is characterized by full awareness of the past, assessment of trends and patterns.

A significant problem is the fragmentation of knowledge of both the subjects of tourism and Ukrainian society as a whole, as the existing education system has not formed a system of knowledge that would become a cognitive landmark of life and promote rural tourism. Despite on a fairly high level of literacy and a high degree of enrollment of citizens in higher education, Ukraine remains beyond scientific, technical and innovative development and is only a consumer of intellectual and technological products of other countries.

Successful commercial activity in tourism, depending on the choice of sales strategy, the peculiarities of the socio-cultural environment, can be carried out as a sale, which is based on: management of customer behavior;